

UZASADNIENIE

W dniu 8 października 2015 roku do Sądu Okręgowego w Lublinie wpłynął wniosek skazanej M. O. o wydanie wobec niej wyroku łącznego i orzeczenie kary łącznej obejmującej kary orzeczone wyrokami wyszczególnionymi w dołączonej przez nią informacji o osobie z Krajowego Rejestru Karnego (k. 4-6) oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 24 listopada 2014 roku w sprawie IV K 84/14 (k. 17). W motywach wniosku wskazała, iż zły stan jej zdrowia, krytyczny stosunek wobec popełnionych przestępstw oraz właściwe zachowanie podczas pobytu w jednostce penitencjarnej, stanowią okoliczności pozwalające na uznanie, iż kara spełniła już swoje cele wychowawcze, co uzasadnia orzeczenie łagodnej kary łącznej.

M. O. została skazana prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 21 listopada 2011 roku w sprawie sygn. akt IV K 1609/11, za przestępstwo popełnione w dniu 27 marca 2009 roku, wyczerpujące dyspozycję art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie w oparciu o art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawieszono tytułem próby na okres 3 lat oraz na podstawie art. 33 § 2 k.k. grzywnę w wymiarze 20 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych, ponadto na podstawie art. 72 § 2 k.k. orzeczono obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego (...) Bank (...) S.A. kwoty 1564,28 złotych w terminie roku od uprawomocnienia się wyroku; postanowieniem z dnia 1 sierpnia 2013 roku w sprawie sygn. akt IV Ko 1308/13 Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie zarządził wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności;

II. Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 23 stycznia 2012 roku w sprawie sygn. akt III K 1406/11, za przestępstwo popełnione w dniach 17 lutego 2009 roku i 23 lutego 2009 roku, wyczerpujące dyspozycję art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. na karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie w oparciu o art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawieszono tytułem próby na okres 3 lat oraz na podstawie art. 33 § 2 k.k. grzywnę w wymiarze 50 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych, ponadto na podstawie art. 72 § 2 k.k. orzeczono obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. kwoty 10.016,16 złotych i (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 3008,27 złotych w terminie 2 lat od uprawomocnienia się wyroku; postanowieniem z dnia 18 marca 2014 roku w sprawie sygn. akt III Ko 223/14 Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie zarządził wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności;

III. T. C. de P., Francja z dnia 1 sierpnia 2012 roku w sprawie (...), za czyn z art. 311-4 1=, art. 311-1 C. P.. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności (według systemu (...));

IV. T. C. de P., Francja z dnia 4 czerwca 2012 roku w sprawie (...), za czyn z art. 311-1, art. 311-3 C. P.. na karę 1 miesiąca pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat (według systemu (...));

V. Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie sygn. akt IV K 198/12, za przestępstwo popełnione w okresie od dnia 22 października 2011 roku do dnia 15 listopada 2011 roku, wyczerpujące dyspozycję art. 207 § 1 k.k., na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie w oparciu o art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawieszono tytułem próby na okres 4 lat oraz na podstawie art. 73 § 1 k.k. oddano oskarżoną w okresie próby pod dozór kuratora sądowego, ponadto w oparciu o art. 72 § 1 pkt. 5 k.k. zobowiązano ją do powstrzymania się od nadużywania alkoholu w okresie próby, a na mocy art. 72 § 1 pkt. 8 k.k. do poprawnego zachowania w okresie próby względem pokrzywdzonej E. F. poprzez niewszczywanie awantur domowych; postanowieniem z dnia 1 marca 2013 roku w sprawie sygn. akt IV Ko 294/13 Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie zarządził wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności;

VI. T. C. de P., Francja z dnia 23 maja 2012 roku w sprawie (...), za czyn z art. 311-4 1=, art. 311-1 C. P.. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat (według systemu (...));

VII. T. C. de P., Francja z dnia 1 czerwca 2012 roku w sprawie (...), za czyn z art. 311-1, art. 311-3 C. P.. na karę 1 miesiąca pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat (według systemu (...));

VIII. T. C. de P., Francja z dnia 29 sierpnia 2012 roku w sprawie (...), za czyn z art. 311-1, art. 311-3 C. P.. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności (według systemu (...));

IX. T. C. de P., Francja z dnia 31 października 2012 roku w sprawie (...), za czyn z art. 311-4 1=, art. 311-1 C. P.. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat (według systemu (...));

X. Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 6 maja 2013 roku w sprawie sygn. akt IX K 405/13, za przestępstwo popełnione w dniu 18 lutego 2009 roku, wyczerpujące dyspozycję art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie w oparciu o art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. warunkowo zawieszono tytułem próby na okres 3 lat oraz na podstawie art. 33 § 2 i 3 k.k. grzywnę w wymiarze 50 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych, ponadto na podstawie art. 72 § 2 k.k. orzeczono obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością kwoty 4184,74 złote w terminie 2 lat od uprawomocnienia się wyroku;

XI. T. C. de P., Francja z dnia 19 czerwca 2012 roku w sprawie (...), za czyn z art. 311-4 1=, art. 311-1 C. P.. na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat (według systemu (...));

XII. T. C. de P., Francja z dnia 30 sierpnia 2012 roku w sprawie (...), za czyn z art. 311-1, art. 311-3 C. P.. na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności (według systemu (...));

XIII. Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 23 czerwca 2014 roku w sprawie sygn. akt III K 1267/13, za przestępstwo popełnione w okresie od dnia 2 sierpnia 2011 roku do dnia 3 sierpnia 2011 roku, wyczerpujące dyspozycję art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

XIV. Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 24 listopada 2014 roku w sprawie sygn. akt IV K 84/14, za przestępstwo popełnione w dniu 13 czerwca 2013 roku, wyczerpujące dyspozycję art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., na karę 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o:

- 1) odpis wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 24 listopada 2014 roku w sprawie IV K 84/14 (k. 17);
- 2) odpis wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 26 marca 2015 roku w sprawie II Aka 43/15 (k. 18);
- 3) odpis wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 6 maja 2013 roku w sprawie IX K 405/13 (k. 20);
- 4) dane o karalności (k. 21-24);
- 5) odpis wyroku zaocznego Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 23 stycznia 2012 roku w sprawie III K 1406/11 (k. 29-30);
- 6) odpis wyroku zaocznego Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie IV K 198/12 (k. 40-41);
- 7) odpis postanowienia Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 1 marca 2013 roku w sprawie IV Ko 294/13 (k. 42-43);
- 8) odpis postanowienia Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 13 maja 2013 roku w sprawie VI Kzw 496/13 (k. 44-45);

9) odpis wyroku Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 23 czerwca 2014 roku w sprawie III K 1267/13 (k. 51);

10) opinia o skazanej (k. 53-56);

11) informacja o pobytach i orzeczeniach (k. 57-59);

W zakresie czynienia ustaleń faktycznych i karnoprawnej oceny przypisanych M. O. przestępstw Sąd związany był treścią prawomocnych wyroków skazujących, natomiast odnośnie danych o karalności nie znalazł żadnych podstaw, aby kwestionować ich autentyczność, zgodność z rzeczywistością i rzetelność.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek skazanej jest, co do zasady, słuszny.

W dniu 1 lipca 2015 roku weszła w życie ustawa z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 20 marca 2015 r.). Wskazaną nowelą przepis art. 85 § 1 k.k. otrzymał następujące brzmienie: „Jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, sąd orzeka karę łączną”. Stosowanie jednak do treści art. 19 cytowanej ustawy zmieniającej, przepisu art. 85 k.k. i następnych z rozdziału IX kodeksu karnego w brzmieniu nadanym wskazaną ustawą, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie tejże ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie tej ustawy.

Zważywszy, że wobec M. O. po dniu 1 lipca 2015 roku nie zostały orzeczone prawomocnie żadne kary, które uzasadniałyby orzeczenie kary łącznej, zgodnie z tymi zmienionymi przepisami, zastosowanie mają przepisy rozdziału IX kodeksu karnego w brzmieniu sprzed nowelizacji.

Zgodnie z art. 569 § 1 k.p.k. przesłanką do wydania wyroku łącznego w stosunku do osoby prawomocnie skazanej wyrokami różnych sądów jest spełnienie warunków określonych w art. 85 k.k., a więc popełnienie przez sprawcę dwóch lub więcej przestępstw zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzenie za nie kar tego samego rodzaju albo innych podlegających łączeniu. Zawarty w art. 85 k.k. zwrot „zanim zapadł pierwszy wyrok” odnosi się do pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego przestępstwa.

W niniejszej sprawie analiza dat popełnienia czynów i dat wydania opisanych powyżej wyroków prowadzi do wniosku, iż przesłanki do połączenia kar zgodnie z przytoczonymi kryteriami spełniają wyroki: Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 21 listopada 2011 roku w sprawie sygn. akt IV K 1609/11 (**pkt I**), Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 23 stycznia 2012 roku w sprawie sygn. akt III K 1406/11 (**pkt. II**), Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie sygn. akt IV K 198/12 (**pkt. V**), Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 6 maja 2013 roku w sprawie sygn. akt IX K 405/13 (**pkt. X**) i Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 23 czerwca 2014 roku w sprawie sygn. akt III K 1267/13 (**pkt. XIII**).

W rozważanym przypadku granicznym momentem czasowym, pozwalającym na przyjęcie zbiegu realnego przestępstw jest wyrok Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 21 listopada 2011 roku w sprawie sygn. akt IV K 1609/11, którym M. O. skazana została za przestępstwo popełnione w dniu 27 marca 2009 roku, wyczerpujące dyspozycję art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono tytułem próby na okres lat 3 oraz grzywnę w wymiarze 20 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych (**pkt. I**). Postanowieniem z dnia 1 sierpnia 2013 roku w sprawie sygn. akt IV Ko 1308/13 Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie zarządził wykonanie warunkowo zawieszonej kary pozbawienia wolności.

Przed wydaniem wskazanego wyroku M. O. dopuściła się w dniach 17 lutego 2009 roku i 23 lutego 2009 roku czynu zabronionego wyczerpującego dyspozycję art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za który skazana została wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 23 stycznia 2012 roku w sprawie sygn. akt III K 1406/11 na karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono tytułem próby na okres lat 3 oraz grzywnę w wymiarze 50 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych **(pkt. II)**. Postanowieniem z dnia 18 marca 2014 roku w sprawie sygn. akt III Ko 223/14 Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie zarządził wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności.

Przed ww. wyrokiem w sprawie IV K 1609/11 M. O. dokonała w okresie od dnia 22 października 2011 roku do dnia 15 listopada 2011 roku czynu wyczerpującego dyspozycję art. 207 § 1 k.k., za który skazana została wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie sygn. akt IV K 198/12 na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono tytułem próby na okres 4 lat **(pkt. V)**. Postanowieniem z dnia 1 marca 2013 roku w sprawie sygn. akt IV Ko 294/13 Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie zarządził wykonanie warunkowo zawieszony kary pozbawienia wolności.

Przed wyrokiem w sprawie IV K 1609/11 M. O. dopuściła się również w dniu 18 lutego 2009 roku czynu zabronionego wyczerpujących dyspozycję art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za który skazana została wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 6 maja 2013 roku w sprawie sygn. akt IX K 405/13 na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono tytułem próby na okres 3 lat oraz grzywnę w wymiarze 50 stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych **(pkt. X)**.

Oprócz tego przed wyrokiem w sprawie IV K 1609/11 M. O. dokonała w okresie od dnia 2 sierpnia 2011 roku do dnia 3 sierpnia 2011 roku czynu wyczerpującego dyspozycję art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za który skazana została wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin-Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 23 czerwca 2014 roku w sprawie sygn. akt III K 1267/13 na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności **(pkt. XIII)**.

W opisanym układzie procesowym, badając możliwość wymierzenia kary łącznej, Sąd Okręgowy wziął zatem pod uwagę kary pozbawienia wolności wymierzone w sprawach IV K 1609 **(pkt. I)**, III K 1406/11 **(pkt. II)**, IV K 198/12 **(pkt. V)**, IX K 405/13 **(pkt. X)** i III K 1267/13 **(pkt. XIII)**, a także grzywny orzeczone w sprawach IV K 1609 **(pkt. I)**, III K 1406/11 **(pkt. II)** i IX K 405/13 **(pkt. X)**.

Obowiązujący Kodeks karny, w chwili wejścia w życie, tj. w dniu 1 września 1998 roku, przewidywał w art. 89 § 1 k.k., iż w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności, ograniczenia wolności albo grzywny z warunkowym zawieszeniem i bez warunkowego zawieszenia ich wykonania, sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary łącznej, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 69 k.k. Dokonując wykładni tego przepisu, Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 marca 2001 roku (I KZP 2/01, OSNKW 2001, z. 5-6, poz. 41), stwierdził, że w razie skazania za zbiegające się przestępstwo na kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania i bez warunkowego jej zawieszenia - orzeczenie kary bez warunkowego zawieszenia jej wykonania w wyroku łącznym (art. 89 § 1 k.k.) nie jest dopuszczalne. Wnioski wypływające z powyższej uchwały Sąd Okręgowy w pełni podziela.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że w sytuacji, gdy za zbiegające się przestępstwa wymierzono karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania oraz karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, a nie były spełnione przesłanki określone w art. 69 k.k., brak było podstawy do wymierzenia kary łącznej. Zatem jeżeli sąd właściwy do wydania wyroku łącznego stał przed problemem połączenia kar wymierzonych z warunkowym zawieszeniem wykonania oraz kar wymierzonych bez warunkowego zawieszenia ich wykonania, powinien był w pierwszej kolejności rozważyć, czy zachodzą przesłanki warunkowego zawieszenia ewentualnej kary łącznej przewidziane art. 69 k.k. Pozytywna odpowiedź na to pytanie otwierała możliwość zastosowania art. 89 § 1 k.k. Odpowiedź negatywna prowadzić zaś musiała do odstąpienia od połączenia orzeczonych kar i umorzenia postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Wykluczone zaś było trzecie, pojęciowo możliwe wyjście, polegające na wymierzeniu kary bez warunkowego zawieszenia jej wykonania.

Ten stan prawny zmienił się po wejściu w życie w dniu 8 czerwca 2010 roku ustawy z dnia 5 listopada 2009 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Kodeks karny wykonawczy, ustawy - Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 206, poz. 1589), która wprowadziła przepis art. 89 § 1a k.k. przewidujący możliwość orzeczenia w wyroku łącznym bezwzględnej kary pozbawienia wolności, nawet jeśli wszystkie podlegające łączeniu kary orzeczone zostały z warunkowym zawieszeniem ich wykonania. Stało się zatem też możliwe połączenie węzłem kary łącznej w wyroku łącznym bezwzględnej kary pozbawienia wolności z taką karą wymierzoną z dobrodziejstwem warunkowego zawieszenia wykonania, a więc w takiej sytuacji, jaka wystąpiła w przedmiotowej sprawie w odniesieniu do podlegających łączeniu kar pozbawienia wolności orzeczonych w sprawach IV K 1609 (**pkt. I**), III K 1406/11 (**pkt. II**), IV K 198/12 (**pkt. V**), IX K 405/13 (**pkt. X**) i III K 1267/13 (**pkt. XIII**).

Zważywszy, iż do dnia 8 czerwca 2010 roku nie było dopuszczalne w omówionym wypadku orzeczenie w wyroku łącznym kary łącznej bez warunkowego zawieszenia, a po tej dacie taki wymiar kary stał się możliwy, zaś kary pozbawienia wolności ze spraw IV K 1609/11 (**pkt. I**), III K 1406/11 (**pkt. II**) i IX K 405/13 (**pkt. X**), orzeczone zostały za przestępstwa popełnione przed wskazaną wyżej datą, to w realiach niniejszej sprawy istniała konieczność porównania obu stanów prawnych przez pryzmat wyrażonych w art. 4 § 1 k.k. reguł prawa intertemporalnego.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 kwietnia 2011 roku, IV KK 39/11, przekonująco wywiódł, że „nie wymaga rozbudowanej argumentacji teza, że ustawą względniejszą dla osób skazanych, w kontekście możliwości kształtowania wymiaru kary łącznej w wyroku łącznym, była ustawa obowiązująca w brzmieniu przed dniem 8 czerwca 2010 roku. Wówczas bowiem, jeśli sąd wydając wyrok łączny decydował się na połączenie kar pozbawienia wolności wymierzonych z warunkowym zawieszeniem wykonania z karami bezwzględnymi, to zobowiązany był do orzeczenia kary łącznej z warunkowym zawieszeniem. Nie wystąpienie natomiast przesłanek z art. 69 k.k., prowadziło do uznania, że brak jest warunków do wydania wyroku łącznego. W brzmieniu obowiązującym obecnie takie ograniczenie już nie występuje”.

Identyczny pogląd prawny wyraził Sąd Najwyższy w uzasadnieniach wyroków: z dnia 8 lutego 2011 r., III KK 414/10, z dnia 12 kwietnia 2011 r., V KK 74/11, OSNKW 2011, z. 6, poz. 54, z dnia 15 czerwca 2011 r., II KK 108/11, z dnia 2 sierpnia 2011 r., IV KK 186/11, oraz postanowieniu z dnia 16 grudnia 2010 r., II KK 156/10, R-OSNKW 2010, poz. 2542.

W tych warunkach przyjąć należało, iż zgodnie z art. 4 § 1 k.k., ustawą względniejszą dla skazanej M. O. była uprzednia treść art. 89 k.k., która nie zawierała § 1a. Tę właśnie ustawę trzeba było w jej sprawie zastosować, jako że czyny, za które została ona skazana wyrokami podlegającymi łączeniu miały miejsce przed wejściem w życie wprowadzającej przepis art. 89 § 1a k.k. ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Kodeks karny wykonawczy, ustawy - Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 206, poz. 1589), a pierwszy co do nich wyrok skazujący zapadł w dniu 21 listopada 2011 roku.

Sąd dokonał analizy, czy po połączeniu kar bezwzględnych pozbawienia wolności orzeczonych w sprawach IV K 1609/11 (**pkt. I**), III K 1406/11 (**pkt. II**), IV K 198/12 (**pkt. V**) i III K 1267/13 (**pkt. XIII**) oraz kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania orzeczonej w sprawie IX K 405/13 (**pkt. X**), zostałyby spełnione określone w art. 69 § 1 i 2 k.k. (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 roku, tj. przed datą wejścia w życie ustawy z dnia 27 września 2013 roku o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw - Dz. U. z dnia 25 października 2013 roku, jako, że ten stan prawny jest względniejszy dla sprawcy w rozumieniu art. 4 § 1 k.k.) przesłanki do warunkowego zawieszenia kary łącznej pozbawienia wolności.

Zgodnie z art. 69 § 1 k.k. Sąd mógł warunkowo zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności nie przekraczającej 2 lat. W sprawach IV K 1609/11 (**pkt. I**), III K 1406/11 (**pkt. II**), IV K 198/12 (**pkt. V**), IX K 405/13 (**pkt. X**) i III K 1267/13 (**pkt. XIII**) M. O. skazana została odpowiednio na kary roku, roku, roku i 6 miesięcy, roku i 6 miesięcy oraz 10 miesięcy pozbawienia wolności. W tym układzie Sąd mogłaby zatem wymierzyć karę łączną w przedziale od roku i 6 miesięcy, a więc w wymiarze nieprzekraczającym górnej granicy kary o której mowa w art. 69 § 1 k.k., do 5 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności.

Z art. 69 § 1 i 2 k.k. wynika, że zawieszając wykonanie kary pozbawienia wolności, Sąd przede wszystkim bierze pod uwagę postawę sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia oraz zachowanie się po popełnieniu przestępstwa, a także ocenia, czy warunkowe zawieszenie kary będzie wystarczające dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.

W przypadku M. O. brak jest podstaw do postawienia wskazanej wyżej pozytywnej prognozy kryminologicznej, a tym samym materialnoprawnych przesłanek niezbędnych do skorzystania z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności.

Postawa i właściwości skazanej, przy uwzględnieniu jej dotychczasowej karalności oraz ilości i rodzaju popełnionych przestępstw nie pozwalają bowiem na uznanie, że dotychczasowy proces resocjalizacji prowadzonej w warunkach izolacji penitencjarnej przyniósł na tyle pozytywne, a przy tym trwałe zmiany w jej postawie i zachowaniu, by możliwym było przyjęcie, iż mimo niewykonania orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności będzie ona przestrzegała porządku prawnego, a w szczególności nie popełni ponownie przestępstwa.

M. O. była dotychczas kilkanaście razy sądownie karana. Trzykrotnie doszło do zarządzenia wykonania warunkowo zawieszonych kar pozbawienia wolności (odpisy wyroków i postanowień k. 17, 18, 20, 29-30, 40-41, 51, 42-43, 44-45, dane z K. k. 21-24, informacja o pobytach i orzeczeniach k. 57-59). Skazana posiada negatywną opinię w miejscu zamieszkania. Postrzegana jest jako osoba nadużywająca alkoholu, nie stroniąca od kontaktów ze środowiskiem osób zdemoralizowanych. Dodatkowo wskazać należy, iż wymieniona nie posiada miejsca stałego pobytu, do którego mogłaby się udać po opuszczeniu jednostki penitencjarnej. M. O. nie może również liczyć na pomoc i wsparcie ze strony osób bliskich (opinia penitencjarna k. 53-56). Postawa skazanej na wolności świadczy wymownie o tym, że jest ona sprawcą niepoprawnym i zdemoralizowanym, okazującym lekceważący stosunek zarówno wobec obowiązujących norm prawnych jak i orzeczeń sądowych i nie wysnuwa właściwych wniosków z łamania prawa. W żadnym razie nie sposób przyjmować w odniesieniu do takiego sprawcy założenia, że będzie on respektował wymogi związane z zastosowaniem wobec niego po raz kolejny dobrodziejstwa w postaci warunkowego zawieszenia wykonania kary. Dotychczasowe postępowanie skazanej dowodzi niezbicie, że oddziaływania prowadzone w warunkach wolnościowych, są co do niej nieskuteczne, a zatem wymaga ona środków izolacyjnych. Natomiast widoczny u skazanej problem alkoholowy, który stanowił zasadniczą przyczynę naruszania porządku prawnego, tym bardziej rodzi wątpliwość odnośnie możliwości osiągnięcia celów kary bez konieczności jej wykonania. Analiza treści opinii dotyczącej zachowania skazanej podczas odbywania kary (k. 53-56) skłania do wniosku, iż proces resocjalizacji prowadzony w warunkach izolacji penitencjarnej nie przyniósł jeszcze na tyle pozytywnych, a przy tym trwałych zmian w jej postawie i zachowaniu, by możliwym było uznanie, iż mimo niewykonania orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności będzie ona przestrzegała porządku prawnego, a w szczególności nie popełni ponownie przestępstwa.

Konsekwencją przyjęcia braku podstaw do orzeczenia kary łącznej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania była konieczność umarzenia postępowania w przedmiocie wydania wyroku łącznego w zakresie połączenia kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie z dnia 6 maja 2013 roku w sprawie IX K 405/13 (**pkt. X**).

Istniały natomiast przesłanki do połączenia pozostałych bezwzględnych kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami wydanymi w sprawach IV K 1609/11 (**pkt. I**), III K 1406/11 (**pkt. II**), IV K 198/12 (**pkt. V**) i III K 1267/13 (**pkt. XIII**).

Określając w niniejszej sprawie wymiar kary łącznej pozbawienia wolności Sąd orzekł w granicach określonych w art. 86 § 1 k.k. W myśl tego przepisu Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar orzeczonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy nie przekraczając jednak – w przypadku kary pozbawienia wolności – 15 lat.

Wymierzając M. O. karę łączną pozbawienia wolności Sąd wziął pod uwagę kary roku, roku, roku i 6 miesięcy oraz 10 miesięcy pozbawienia wolności. W realiach rozważanej sprawy minimalna kara łączna pozbawienia wolności, jaka mogła zostać wymierzona skazanej przy zastosowaniu zasady absorpcji (pochłaniania kary łagodniejszej przez

surowszą), wynosiła zatem rok i 6 miesięcy, zaś maksymalna, orzeczona w oparciu o metodę kumulacji (sumowania kar) 4 lata i 4 miesiące.

Wymierzając karę łączną pozbawienia wolności, Sąd miał na uwadze dyrektywy wymiaru kary wymienione w art. 53 § 1 i 2 k.k. Należy przy tym zaznaczyć, iż stopień winy oraz stopień społecznej szkodliwości poszczególnych czynów, nie stanowią okoliczności rzutujących na wymiar kary łącznej. Zostały one bowiem zbadane i właściwie ocenione już na etapie wydawania orzeczeń jednostkowych i wpłynęły na wysokość poszczególnych kar. Przy wymiarze kary łącznej dokonuje się natomiast globalnej oceny stopnia społecznej szkodliwości wszystkich przestępstw, za które wymierzono podlegające łączeniu kary jednostkowe.

Zastosowanie zasady absorpcji, asperacji (metoda mieszana), czy kumulacji przy orzekaniu kary w wyroku łącznym uwarunkowane jest przede wszystkim relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami. Relacje te sprowadzają się do określenia, jak bliski jest związek przedmiotowo - podmiotowy łączący te czyny oraz w jakich odstępach czasu zostały one popełnione (por. wyrok SN z dnia 25 października 1983 roku, IV KR 213/83, OSNKW 1984, z. 5-6, poz. 65). Ponadto w zakresie wymiaru kary łącznej istotne znaczenie mają dyrektywy prewencyjne, zarówno w zakresie prewencji indywidualnej jak i generalnej. Chodzi tutaj w szczególności o to, aby właściwie ukształtowana kara łączna oddziaływała wychowawczo na sprawcę przestępstwa oraz chroniła obywateli przed niebezpieczeństwem ponownego ataku skierowanego na dobra chronione prawem. Kara ta powinna również kształtować w społeczeństwie świadomość prawną.

Sąd orzekający nie jest uprawniony do ponownego rozważenia tych samych okoliczności, które legły u podstaw wymiaru kar w poprzednio osądzonych sprawach, lecz przede wszystkim powinien w procesie kształtowania kary łącznej wyciągnąć odpowiednie wnioski z faktu wielości dokonanych przez sprawcę przestępstw, gdyż wielość przestępstw prowadzi do zmiany wartości prognostycznych co do sprawcy oraz rzutuje na karę z punktu widzenia jej społecznego oddziaływania.

Mając na względzie powyższe okoliczności uznać należało, iż karą odpowiednią wobec M. O. będzie kara łączna 3 lat pozbawienia wolności. Wymierzając ją, Sąd Okręgowy zastosował zasadę asperacji (metoda mieszana), przyjmując, że zasada pełnej absorpcji, czy też pełnej kumulacji nie znajduje wobec skazanej uzasadnienia.

Za zastosowaniem częściowej absorpcji przemawiało podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw (czyny z pkt. I, II i XIII skierowane były przeciwko mieniu) i stosunkowo bliski związek czasowy pomiędzy osądzonymi czynami (czyny z pkt. I i II oraz V i XIII), z kolei za częściową kumulacją wielość naruszeń prawa, wysoki stopień ogólnej społecznej szkodliwości popełnionych przestępstw oraz to, że w przypadku wyroków wydanych w sprawach IV K 1609/11 i IV K 198/12 objęte nimi czyny godziły również w takie dobra chronione prawem jak obrót gospodarczy oraz rodzina i opieka.

Przy kształtowaniu kary łącznej Sąd miał też na względzie właściwości i warunki osobiste skazanej oraz sposób jej funkcjonowania zarówno przed osadzeniem w zakładzie karnym, jak i w trakcie odbywania kary.

Jak już wyżej zostało wspomniane M. O. jest osobą wielokrotnie karaną, dla której wejście w konflikt z prawem nie miało przypadkowego charakteru. Powyższe wskazuje na znaczny stopień demoralizacji skazanej oraz nieskuteczności stosowanych dotychczas wobec niej oddziaływań resocjalizacyjnych. Z opinii penitencjarnej (k. 53-56) wynika, że pomimo stwierdzonego uzależnienia od alkoholu nie podjęła ona nałożonego na nią przez sąd rodzinny obowiązku leczenia odwykowego. Skazana została pozbawiona praw rodzicielskich w stosunku do czwórki swoich dzieci. Zachowanie M. O. podczas odbywania kary jest poprawne. Była nagradzana regulaminowo. Nie otrzymała kar dyscyplinarnych. Wobec przełożonych zachowuje się właściwie. Odbyła terapię odwykową w Areszcie Śledczym w N.. Werbalizuje krytyczny stosunek wobec popełnionych przestępstw.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko, że popełnienie przez sprawcę wielu przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy całkowitej absorpcji (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 września 2001 roku, II AKa 154/01, Prok. I Pr. 2002/4/26).

Ponadto bazowanie na tej zasadzie miałyby racje bytu wówczas, gdyby pomiędzy wszystkimi zbiegającymi się czynami istniała duża dysproporcja pomiędzy wysokością kar orzeczonych za poszczególne czyny, a taka sytuacja w niniejszej sprawie nie występuje. Stąd też zastosowanie wobec M. O. zasady absorpcji kar byłoby nienależytym premiowaniem skazanej, prowadzącym w istocie do jej bezkarności za część czynów i w konsekwencji powodującym, iż kara nie spełniałaby swoich funkcji represyjnych oraz wychowawczych, i to zarówno w aspekcie indywidualnym jak i społecznym.

Wobec powyższego orzeczona w wymiarze 3 lat kara łączna pozbawienia wolności powinna w sposób prawidłowy wpłynąć na proces resocjalizacji skazanej, wzmacniając w niej poczucie odpowiedzialności za własne postępowanie oraz pozwalając na ukształtowanie się przekonania o konieczności powstrzymania się w przyszłości od podejmowania zachowań naruszających normy prawne. Kara ta równocześnie wypełni potrzeby w zakresie prewencji generalnej, uświadamiając społeczeństwu, iż dokonywanie tego rodzaju czynów, jakich dopuściła się M. O., spotykać się będzie ze sprawiedliwą reakcją karną i stanowić będzie wyraźny sygnał dla potencjalnych sprawców, że przestępne działania skierowane przeciwko wskazanym wcześniej dobrom prawnym będą się spotykać ze stanowczą reakcją ze strony organów wymiaru sprawiedliwości.

Na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności Sąd Okręgowy zaliczył skazanej okres odbytej kary pozbawienia wolności w sprawie IV K 198/12 Sądu Rejonowego Lublin Zachód w Lublinie (**pkt. V**), tj. od dnia 14 czerwca 2013 roku do dnia 14 grudnia 2014 roku oraz okres odbytej dotychczas kary pozbawienia wolności w sprawie IV K 1609/11 Sądu Rejonowego Lublin Zachód w Lublinie (**pkt. I**), tj. od dnia 14 grudnia 2014 roku do dnia 10 grudnia 2015 roku.

Z uwagi na spełnienie przesłanek z art. 85 k.k. istniała również podstawa do połączenia kar grzywnien orzeczonych wyrokami w sprawach IV K 1609/11 (**pkt. I**), III K 1406/11 (**pkt. II**) oraz IX K 405/13 (**pkt. X**), a łączeniu podlegały kary grzywny w wymiarze 20 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 10 złotych, 50 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 10 złotych oraz 50 stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej grzywny na kwotę 10 złotych.

Zgodnie z art. 86 § 1 k.k., Sąd wymierza karę łączną grzywny w granicach od najwyższej z kar orzeczonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak w przypadku kary grzywny 810 stawek dziennych grzywny. Jednocześnie zgodnie z art. 86 § 2 k.k., wymierzając karę łączną grzywny, Sąd określa na nowo wysokość stawki dziennej kierując się wskazaniem określonymi w art. 33 § 3 k.k. Wysokość stawki dziennej nie może przekroczyć najwyższej ustalonej poprzednio.

Tym samym, biorąc pod uwagę kary grzywny w wymiarze 20, 50 i 50 stawek dziennych, przy zastosowaniu zasady absorpcji należałoby orzec karę łączną 50 stawek dziennych grzywny, zaś w oparciu o metodę kumulacji wymiar kary łącznej grzywny wyniósłby 120 stawek dziennych.

W tym konkretnym przypadku, Sąd zastosował zasadę asperacji (metodę mieszaną), orzekając grzywnę w wymiarze 70 stawek dziennych, przyjmując wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych. W ocenie Sądu tak ukształtowana kara łączna będzie służyła właściwej realizacji celów w zakresie prewencji indywidualnej, jak i ogólnej. Określając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych Sąd uwzględnił przyjęte w art. 33 § 3 k.k. kryteria związane z sytuacją materialną skazanej, która przebywa w jednostce penitencjarnej i nie pracuje zarobkowo, a także jej warunki osobiste, rodzinne i majątkowe.

W pozostałym zakresie wyroki wydane w sprawach IV K 1609/11 (**pkt. I**), III K 1406/11 (**pkt. II**), IV K 198/12 (**pkt. V**), IX K 405/13 (**pkt. X**) i III K 1267/13 (**pkt. XIII**) podlegają odrębnemu wykonaniu;

Sąd Okręgowy umorzył postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w zakresie dotyczącym wymienionych w pkt. III, IV, VI, VII, IX, XI, i XII wyroków wydanych przez francuski T. C. de P.. Brak jest bowiem regulacji wprowadzających obowiązek uwzględniania wyroków innych państw i przypisywania im takich samych skutków, jakie wywołuje wcześniejszy wyrok krajowy w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego. „Wyroki różnych sądów”, o

których mowa w art. 569 § 1 k.p.k. mogą być więc wyłącznie wyrokami sądów polskich (por. Zbigniew Barwin, Uznanie wcześniejszego skazania w innej sprawie celem wydania wyroku łącznego, [w:] Zasada wzajemnego uznawania w sprawach karnych). Ponadto funkcjonujący w polskim systemie prawnym do dnia 1 lipca 2015 roku przepis art. 92a k.k. wprowadził zakaz obejmowania wyrokiem łącznym orzeczeń skazujących wydanych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Obecnie podobną rolę pełni obowiązujący od dnia 1 lipca 2015 roku przepis art. 85 § 4 k.k. Zaznaczyć należy, iż karę łączną wymierza się w oparciu o materialnoprawne przesłanki i dyrektywy orzekania kary, wynikające z art. 85 i następnego Kodeksu karnego (jest to zatem orzeczenie merytoryczne w kwestii kary). Nie budzi wątpliwości, że objęcie karą łączną (orzecaną w wyroku łącznym) kar orzeczonych w innym państwie prowadziłoby do naruszenia orzeczenia zagranicznego. W efekcie, uwzględnienie kary orzeczonej w innym państwie członkowskim mogłoby prowadzić do naruszenia wydanego tam orzeczenia skazującego. Dlatego też art. 85 § 4 k.k. (a wcześniej art. 92a k.k.) będąc wyjątkiem od reguły przewidzianej w art. 85 § 1 k.k., wyłącza taką możliwość.

Na podstawie art. 572 k.p.k. Sąd umorzył również postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w zakresie dotyczącym wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 24 listopada 2014 roku w sprawie sygn. akt IV K 84/14. Analiza dat poszczególnych wyroków i dat przypisanych nimi czynów prowadzi do wniosku, iż w niniejszej sprawie brak jest warunków do wydania wyroku łącznego obejmującego wskazane wyżej orzeczenie Sądu Okręgowego w Lublinie.

Końcowo zaznaczyć należy, iż podniesione przez M. O. argumenty dotyczące złego stanu jej zdrowia, nie stanowią przesłanek do modyfikacji zasady asperacji przyjętej przez Sąd przy wymierzaniu kary łącznej. Okoliczności te ewentualnie mogłyby stanowić podstawę do złożenia do Sądu Penitencjarnego wniosku o udzielenie przerwy w odbywaniu kary pozbawienia wolności. Sam zaś krytyczny stosunek skazanej do swojego postępowania z przeszłości oraz właściwe zachowanie podczas pobytu w jednostce penitencjarnej, nie pozwalają na uznanie, że zostały już osiągnięte cele wychowawcze orzeczonych kar, a w konsekwencji przyjęcie w stosunku do niej pozytywnej prognozy kryminologicznej.

Uznając, że uiszczenie przez M. O. wydatków związanych z wydaniem wyroku łącznego byłoby dla niej zbyt uciążliwe w świetle jej możliwości zarobkowych i sytuacji majątkowej (skazana przebywa w zakładzie karnym i nie pracuje zarobkowo), Sąd na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił ją od ich ponoszenia, obciążając nimi Skarb Państwa.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w wyroku.